

MPRRR

Klasa: 322-02/11-01/65

Urbroj: 525-06-1-0596/11-1

KRIZNI PLAN ZA ZOONOZE KOJE SE PRENOSE VEKTORIMA

Zagreb, svibanj 2011.

ZAKONSKA OSNOVA

1. Zakon o veterinarstvu („Narodne novine“ br. 41/07 i 55/11)– u daljnjem tekstu: Zakon o veterinarstvu
2. Zakon o zaštiti životinja (Narodne novine 135/06) – u daljnjem tekstu Zakon 135/06
3. Zakona o veterinarsko-medicinskim proizvodima («Narodne novine«, broj 84/08)
4. Pravilnik o načinu prijave bolesti životinja („Narodne novine“ br. 62/11)- u daljnjem tekstu: Pravilnik 62/11
5. Pravilnik načinu praćenja zoonoza i uzročnika zoonoza („Narodne novine“ 52/05)
6. Pravilnik o zaštiti životinja pri klanju ili usmrćivanju („Narodne novine“ 39/08) – u daljnjem tekstu Pravilnik 39/08
7. Pravilnik o uvjetima i načinu obavljanja dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije u veterinarskoj djelatnosti („Narodne novine“, broj 139/10).

OPĆE ODREDBE

1. Usmrćivanje zaraženih i životinja za koje se sumnja da su zaražene te svih drugih prijemljivih životinja na gospodarstvu (stamping out na gospodarstvu)

- 1.1. Zakon o veterinarstvu, članak 26., temeljem kojeg usmrćivanje naređuje ravnatelj ili veterinarski inspektor kojeg za to odredi ravnatelj.
- 1.2. U skladu s Zakonom o zaštiti životinja (Narodne novine br.135/06) članak 3. točka 23., usmrćivanje se obavlja sredstvima i metodama odobrenim u tu svrhu i na propisani način tako da se životinjama prouzroči najmanja moguća bol, patnja i strah.
- 1.3. U skladu s Pravilnikom 39/08, Dodatak E propisani su postupci usmrćivanja životinja pri kontroli bolesti prema kojima usmrćivanje treba biti obavljeno na način da se životinje
 - 1.3.1. prvo omame:
 - 1.3.1.1.primjenom pištolja s penetrirajućim klinom,
 - 1.3.1.2.primjenom električne struje,
 - 1.3.1.3. korištenjem veterinarsko-medicinskog proizvoda za sedaciju životinje,
 - 1.3.1.4.izlaganjem ugljičnom dioksidu,
 - 1.3.2. a zatim usmrte:
 - 1.3.2.1.primjenom pištolja ili puške,
 - 1.3.2.2.primjenom električne struje,
 - 1.3.2.3. korištenjem veterinarsko-medicinskog proizvoda za usmrćivanje,
 - 1.3.2.4.izlaganjem ugljičnom dioksidu.

Nadležno tijelo može, u skladu s člankom 3. Pravilnika 39/08, prema kojem životinje moraju tijekom kretanja, smještaja, sputavanja, omamljivanja, klanja ili usmrćivanja biti pošteđene svih nepotrebnih i

dodatnih uznemiravanja, boli, patnje ili ozljeda, odobriti primjenu drugih postupaka usmrćivanja životinja pri svijesti, pri čemu mora biti osigurano:

- a) da se u slučaju primjene postupka koji ne izaziva trenutnu smrt životinje (npr. pucanj iz pištolja za omamljivanje) provedu sve potrebne mjere da se životinja što prije usmrti, a u svakom slučaju prije nego se ponovno osvijesti; i
- b) da se na životinji ne provode daljnji postupci prije utvrđivanja njezine smrti.

2. Zakonski temelj za onoga tko obavlja usmrćivanje

Zakon o zaštiti životinja 135/06, članak 9. stavak 5., prema kojem životinju može usmrtiti samo veterinar ili stručno osposobljen veterinarski tehničar pod nadzorom veterinara.

Zakon o zaštiti životinja 135/06, članak 9. stavak 3. podstavak 3. i 4., u skladu s kojim se usmrćivanje životinja može provesti kad životinja boluje od neizlječive bolesti i u svrhu provođenja mjera za kontrolu i iskorjenjivanje bolesti u skladu s propisima iz područja veterinarstva, posebno onih koje mogu ugroziti zdravlje ljudi ili nanijeti velike gospodarske štete.

Zakon o zaštiti životinja 135/06, članak 60., nadzor na provedbom usmrćivanja provode državni veterinarski inspektori.

3. Naknada štete

Zakon o veterinarstvu, članak 27., stavak 1, na temelju kojeg za životinju koja je usmrćena, zaklana ili uginula zbog provedene naređene mjere, kao i za oštećene ili uništene predmete zbog provedbe naređenih mjera iz članka 26. Zakona o veterinarstvu, posjednik životinje odnosno vlasnik predmeta, ima pravo na naknadu u visini tržišne cijene, na dan izvršenja mjere.

4. Izvješćivanje

Pravilnik 62/11, članak 5., 6 i 7., na temelju kojeg pri pojavi znakova bolesti ili uginuća, posjednik životinje mora o navedenom odmah i bez odgađanja izvijestiti veterinaru. Veterinar je dužan na svaku prijavu posjednika izaći na teren te obaviti veterinarski pregled životinje i utvrditi postoji li sumnja na zaraznu ili nametničku bolest. U slučaju sumnje na bilo koju bolest iz Dodatka I. Pravilnika 62/11, koja podliježe prijavi sumnje, veterinar mora o tome bez odgađanja, a najkasnije u roku 24 sata, telefonom i telefaksom ili elektroničkim putem izvijestiti Upravu za veterinarstvo i državnog veterinarskog inspektora u nadležnoj ispostavi veterinarskog ureda (u daljnjem tekstu: veterinarski inspektor).

O svakom potvrđenom slučaju bilo koje bolesti iz Dodatka I. ovoga Pravilnika, veterinar mora bez odgađanja, a najkasnije u roku 24 sata, telefonom i telefaksom ili elektroničkim putem izvijestiti Upravu za veterinarstvo i državnog veterinarskog inspektora u nadležnoj ispostavi veterinarskog ureda (u daljnjem tekstu: veterinarski inspektor).

5. Financijske odredbe

Zakon o veterinarstvu, članak 117.

Na posebnoj poziciji državnog proračuna osiguravaju se sredstva za financiranje mjera zdravstvene zaštite životinja namijenjena za:

1. podmirenje troškova za suzbijanje određenih zaraznih ili nametničkih bolesti iz Zakona o veterinarstvu i to:

- isplatu naknada za usmrćene ili zaklane životinje te za uništene, odnosno oštećene predmete tijekom provođenja naređenih mjera,
- preventivna cijepljenja i dijagnostička ispitivanja,
- zaprečivanje zaraženog ili ugroženog područja,
- dezinfekciju, dezinfekciju, deratizaciju,
- troškove skupina veterinarara i drugih veterinarskih djelatnika,
- uništavanje lešina životinja,
- za nabavu i uskladištenje te nadopunjavanje minimalno potrebne opreme za krizne stožere, osnovane za provedbu kriznih planova,
- 2. osiguravanje zaliha cjepiva, odnosno njegova interventnog uvoza te pristup međunarodnom bankama cjepiva,
- 3. podmirenje troškova utvrđivanja pojave zarazne ili nametničke bolesti i laboratorijske dijagnostičke pretrage zaraznih ili nametničkih bolesti životinja,
- 4. podmirenje troškova tiskanja i distribucije propisanih obrazaca, evidencija i druge dokumentacije,
- 5. razvitak i primjenu novih dijagnostičkih i analitičkih postupaka,
- 6. provođenje državnog monitoringa propisanog veterinarskim propisima,
- 7. druge svrhe u svezi s kontrolom bolesti i dobrobiti životinja.

6. Planirana sredstva za krizne situacije

Zakon o veterinarstvu članak 117. , pokrivanje troškova kontrole i iskorjenjivanja zoonoza koje se prenose vektorima financira se iz Državnog proračuna.

7. Dodatna sredstva za krizne situacije

U slučaju da su za financiranje suzbijanja i iskorjenjivanja dugotrajne ili proširene epidemije potrebna dodatna sredstva, uz ona koja se dodjeljuju iz Državnog proračuna za nepredviđene pojave bolesti životinja, ista se povlače s pozicije Državnog proračuna koja je namijenjena za krizne situacije (npr. elementarne i druge nepogode).

8. Plaćanje odštete

Zakon o veterinarstvu, članak 27., stavak 2. i 3, procjenu vrijednosti životinje i predmeta utvrđuje povjerenstvo koje imenuje ravnatelj, u čijem sastavu mora obavezo biti nadležni veterinarski inspektor. Rješenje o pravu na naknadu štete i visini štete donosi ravnatelj na prijedlog povjerenstva, u roku 60 dana, a isplata mora uslijediti najkasnije u roku od 90 dana od dana provedene mjere.

PROVEDBA

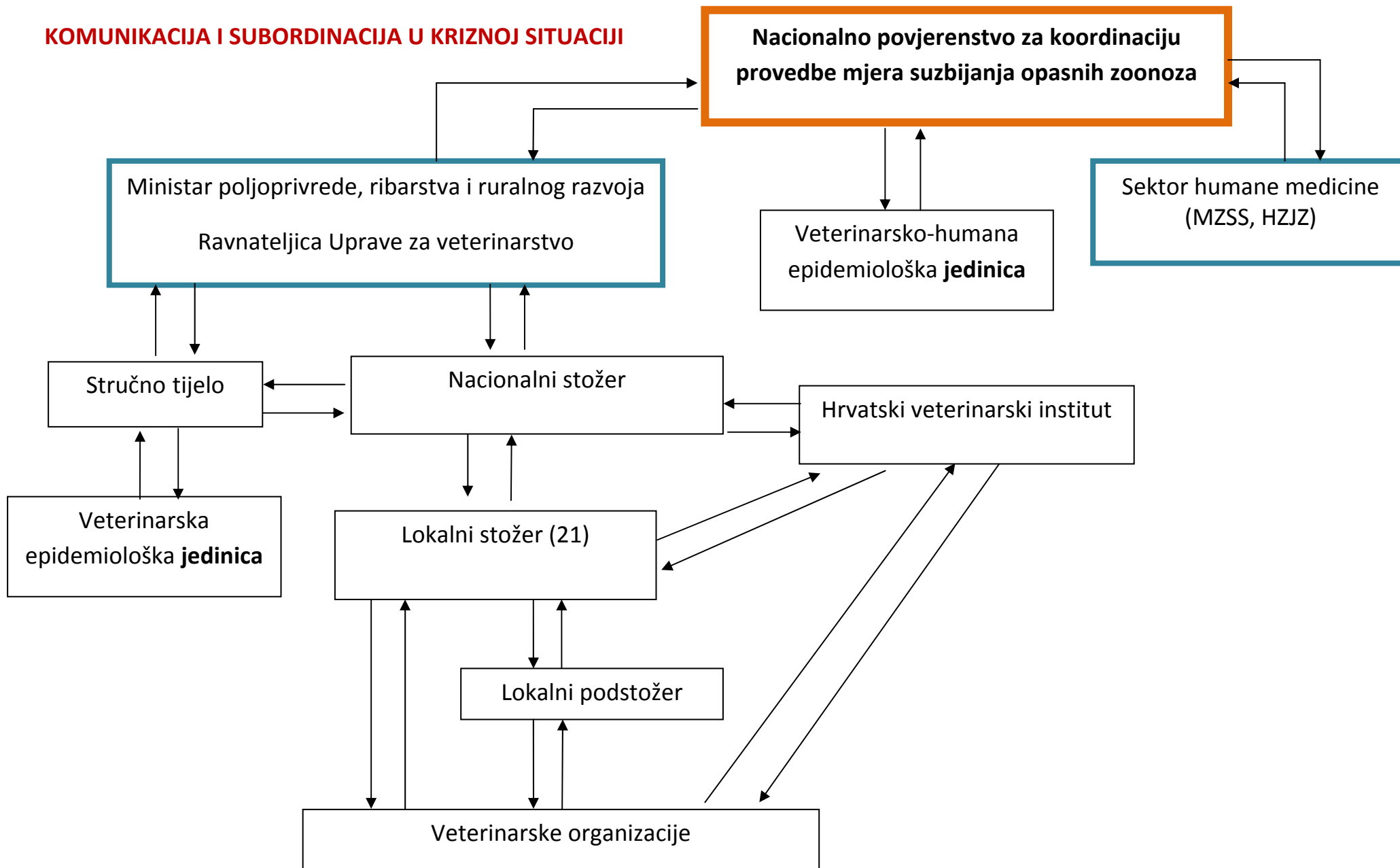
1. Ustroj i subordinacija nadležnog tijela

Za upravljanje mjerama za suzbijanje i iskorjenjivanje osobito opasnih zaraznih bolesti životinja nadležan je ministar poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja (ministar MPRRR), koji odgovornost za provedbu mjera iz OVOG Kriznog plana prenosi na ravnateljicu Uprave za veterinarstvo (UV).

- 1.1. Odgovornost ravnateljice UV je osigurati da veterinarska služba u svakom trenutku bude spremna, u smislu organizacije, sredstava i obučenosti osoblja, suočiti se brzo i djelotvorno s pojavom bolesti.
- 1.2. Ravnateljici UV u vrijeme epidemije pomaže Stručno tijelo i Nacionalni stožer za suzbijanje bolesti čiji je ona predsjednik.

- 1.3. Nacionalni stožer (NS) za suzbijanje bolesti upravlja i prati postupke koje provode tijela koja su određena od strane UV da koordinira provedbu svih mjera suzbijanja i iskorjenjivanja zoonoza koje se prenose vektorima.
- 1.4. Lokalni stožeri (LS) za suzbijanje bolesti na razini županije opremljeni su i organizirani većinom u Veterinarskim uredima i/ili njihovim ispostavama, čime je osigurana brza i učinkovita provedba kriznih mjera na lokalnoj razini. Predsjednici LS su državni veterinarski inspektori koji su izravno odgovorni predsjednici NS. LS raspoređeni su u 21 područnu jedinicu na teritoriju Republike Hrvatske. Ukoliko se pokaže potreba, a u cilju smanjenja rizika od širenja bolesti, predsjednik lokalnog stožera, uz suglasnost predsjednice NS, osniva podstožere LS, koji funkcioniraju kao veterinarsko-zdravstvene jedinice smještene blizu mjesta pojave bolesti. Voditelja podstožera, koji mora biti veterinarski inspektor, službeni veterinar ili ovlašteni određuje predsjednik LS. Voditelj podstožera LS izravno je odgovoran predsjedniku LS.
- 1.5. Veterinarsko-humana epidemiološka jedinica – posebna stručna skupina sastavljena od humanih i veterinarskih epidemiologa koji provode epidemiološka istraživanja radi utvrđivanja mogućeg vremena unošenja uzročnika bolesti, putova ulaska i širenja bolesti, te procjenjuju potencijal epidemije i faktore koji mogu utjecati na moguće daljnje širenje bolesti među ljudima i životinjama.
- 1.6. Nacionalno povjerenstvo za koordinaciju provedbe mjera za suzbijanje opasnih zoonoza- posebna skupina zadužena za skupljanje i razmjenu informacija vezano za izbijanje zoonoza, te za koordinaciju mjera koje je potrebno poduzeti za suzbijanje i iskorjenjivanje bolesti. Povjerenstvo je sastavljeno od stručnjaka iz područja humane i veterinarske medicine, odnosno od predstavnika Uprave za veterinarstvo (UV), Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi (MZSS), Hrvatskog veterinarskog instituta (HVI) i Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo (HZJZ). Navedeno povjerenstvo temeljem prikupljenih podataka sastavlja izvještaje za informiranje javnosti.

KOMUNIKACIJA I SUBORDINACIJA U KRIZNOJ SITUACIJI

Ad. 1.3 NACIONALNI STOŽER

1.3.1 Osnivanje Nacionalnog stožera i zadaci

Zakon o veterinarstvu, članak 18. stavak 3.

Nacionalni stožer za suzbijanje i iskorjenjivanje slinavke i šapa osniva se Rješenjem ministra na temelju Zakona o veterinarstvu, članak 18. stavak 3.

Nacionalni stožer upravlja i prati postupke koje provode tijela koja su određena od strane Uprave da na lokalnoj razini koordiniraju suzbijanje i iskorjenjivanje zoonoza koje se prenose vektorima a odgovoran je za:

- a) utvrđivanje svih mjera i postupaka potrebnih za suzbijanje bolesti kod životinja,
- b) osiguravanje brze i učinkovite provedbe mjera od strane lokalnih stožera,
- c) raspoređivanje i preraspoređivanje osoblja, opreme i drugih sredstava u lokalne stožere,
- d) dostavljanje podataka Vladi Republike Hrvatske, Europskoj komisiji, Svjetskoj organizaciji za zdravlje životinja, susjednim državama, veterinarskoj službi na terenu, poljoprivrednim i trgovinskim udrugama, te drugim zainteresiranim skupinama i tijelima;
- e) organizaciju hitnog cijepljenja kada je to opravdano i određivanje područja cijepljenja,
- f) uspostavu mogućnosti stalne komunikacije s dijagnostičkim laboratorijem,
- g) dostavljanje podataka sredstvima javnoga priopćavanja,
- h) suradnju s policijom i vojskom kako bi se osigurala provedba svih propisanih mjera,
- i) suradnju sa stručnim tijelom i ovisno o prirodi bolesti predsjednik NS donosi odluku o veličini zaraženog i ugroženog područja i o mjerama koje se provode na zaraženom i ugroženom području.

Nacionalni stožer se aktivira odmah nakon što se potvrdi slučaj zoonoze koja se prenosi vektorima, a prvi sastanak NS mora se održati što je hitnije moguće, a najkasnije 24 sata nakon potvrđivanja .

1.3.2 Članovi Nacionalnog stožera

Kako bi se osiguralo djelotvorno rukovođenje u radu NS sudjeluju:

- ravnateljica Uprave za veterinarstvo (predsjednik NS)
- ravnatelj Hrvatskog veterinarskog instituta
- predstavnik Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi
- predstavnik Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo
- ravnatelj Uprave za veterinarske inspekcije, UV*
- načelnik Sektora za zaštitu zdravlja životinja, UV
- načelnik Sektora za veterinarske inspekcije,
- načelnik Sektora granične veterinarske inspekcije

- načelnik Odjela veterinarske epidemiologije, UV
- voditelj Odsjeka za krizno planiranje, UV
- predstavnik MORH-a
- predstavnik Ministarstva financija
- predstavnik Ministarstva pravosuđa
- predstavnik MUP-a
- predstavnik Ministarstva kulture – Uprava za zaštitu prirode (u slučaju provedbe mjera na području nacionalnog parka i parka prirode)
- predstavnik Ravnateljstva policije
- predstavnik državnog inspektorata RH
- Uprava za lovstvo MŠVGRR
- ravnatelj Državne službe za uzbunjivanje i spašavanje (112)
- ravnatelj Hrvatske poljoprivredne agencije
- ravnatelj Hrvatske poljoprivredne komore
- načelnik Odjela sanitarne inspekcije
- predsjednik Hrvatske veterinarske komore
- osoba odgovorna za odnose s javnošću MPRRR
- voditelj Odsjeka za financije, UV
- načelnik Odjela za financijske poslove MPRRR
- predstavnik proizvođača životinja
- predstavnik industrije (klaonice, prerada mesa).

Imenovana predsjednica NS odgovoran je za pripravnost na pojavu bolesti, planiranje za slučaj izvanrednih situacija i organiziranje za slučaj izvanrednog stanja, a odgovoran je Ministru poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja.

O svim događanjima vezanim uz pojavu bolesti vode se kronološke zabilješke u obliku dnevnika (log file).

Razmjena informacija između MPRR – Uprave za veterinarstvo i MZSS i HZJZ, odvija se dnevno, u pisanom ili usmenom obliku.

Ad. 1.4 LOKALNI STOŽER

1.4.1 Osnivanje lokalnog stožera i zadaci

Zakon veterinarstvu, članak 18. stavak 3.

Uprava za veterinarstvo osniva lokalne stožere Rješenjem ministra. Sjedišta LS navedena su u Prilogu ovoga Plana. Ukoliko to situacija zahtijeva, formiraju se i lokalni podstožeri.

Obaveze LS:

- (i) organizirati hitan prijevoz uzoraka do dijagnostičkog laboratorija (kurirom, službom za dostavu uzoraka ili na drugi odgovarajući način;
- (ii) označiti područje kao „zaraženo“ ili „ugroženo“ po odluci NS koja je donesena u koordinaciji s LS;

- (iii) aktivirati potrebno osoblje i osigurati dostavu opremu na zaraženo gospodarstvo;
- (iv) odrediti putove kretanja te „čiste i nečiste putove“ na gospodarstvu odnosno naselju;
- (v) izdati Rješenja o usmrćivanju i neškodljivom uklanjanju prijemljivih životinja na zaraženim i kontaktnim gospodarstvima u skladu s Zakonom o veterinarstvu;
- (vi) pripremiti i nadzirati čišćenje i dezinfekciju gospodarstava s kojih potječu životinje, uključujući kontaminiranu opremu, materijal i vozila u skladu s Zakonom o veterinarstvu (dezinfekciju obavlja DDD služba u ovlaštenim veterinarskim organizacijama, a po potrebi tražiti NS da aktivira Oružane snage RH koje posjeduju svu potrebnu opremu i osoblje obučeno DDD);
- (vii) surađivati s NS pri određivanju zaraženih i ugroženih područja te dostavljati informacije, konzultirati i savjetovati NS po pitanju posebnih mjera suzbijanja bolesti, u skladu sa Zakonom o veterinarstvu, koje su potrebe i primjenjive na lokalnom području, ovisno o prirodi bolesti;
- (viii) uspostaviti ograničenje kretanja unutar zaraženih i ugroženih područja;
- (ix) surađivati s policijom i ostalim odgovornim tijelima vlasti pri provedbi ograničenja kretanja i mjera suzbijanja bolesti (stamping out i drugih odgovarajućih mjera) u skladu s Zakonom o veterinarstvu;
- (x) organizirati i osigurati provedbu svih aktivnosti u svrhu otkrivanja novih zaraženih, kontaktnih i ugroženih gospodarstava sa prijemljivim životinjama na zaraženom i ugroženom području i uključujući i druga područja na koja upozori Stručno tijelo;
- (xi) organizirati i osigurati službenu kontrolu provedbe aktivnosti za suzbijanje i iskorjenjivanje bolesti;
- (xii) provesti epidemiološka istraživanja na zahtjev Stručnog tijela, te utvrditi kretanje prijemljivih životinja koje su mogle prenijeti bolest;
- (xiii) organizirati i osigurati akciju hitnoga cijepljenja, ukoliko takvu odluku donese NS;
- (xiv) održavati stalnu vezu s NS (barem jednom dnevno) i dostavljati izvješća o brzini i rezultatima te poteškoćama ili preprekama u provedbi mjera za suzbijanje i iskorjenjivanje zoonoze;
- (xv) održavati dnevnu razmjenu informacija provedbi o mjerama za suzbijanje i iskorjenjivanje zoonoze s tijelima lokalne samouprave.

1.4.2 Osoblje LS

U lokalni krizni stožer uključeni su:

- (i) **veterinari** osposobljeni za klinički pregled, ograničenje kretanja, pretraživanja putova prijenosa bolesti (unatrag i unaprijed), postupanje na zaraženim i ugroženim gospodarstvima (uključujući usmrćivanje, neškodljivo uklanjanje lešina, čišćenje i dezinfekciju);

- (ii) **pomoćno tehničko** osoblje osposobljeno za provedbu zadataka LS, uključujući postupanje na zaraženim i ugroženim gospodarstvima i funkcioniranje ograničenja kretanja;
- (iii) **administrativno osoblje** osposobljeno za suočavanje s iznenadnom pojavom bolesti na lokalnoj razini i upoznato s pisanim i/ili kompjuteriziranim sustavima za bilježenje i korištenje podataka o bolesti.

Na raspolaganju mora biti dovoljan broj veterinarara, tehničkog i administrativnog osoblja, tako da LS može promptno provoditi odluke koje donosi NS i Stručno tijelo, kako bi situacija na terenu uvijek bila pod kontrolom.

Postoji nacionalni popis veterinarara, posebice ovlaštenih veterinarara koji imaju sposobnosti i iskustvo potrebno pri iznenadnim pojavama bolesti te tehničkog i administrativnog osoblja u veterinarskoj službi koje je na raspolaganju za suočavanje s neočekivanim pojavama bolesti. Predmetni popis, koji dopunjuje voditelj NS sadrži: imena i lokacije članova osoblja, njihovu stručnu spremu, izobrazbu i praktično iskustvo u suočavanju s pojavom bolesti.

Na temelju Zakona o veterinarstvu, članak 23., kada na zaraženom ili ugroženom području nema dovoljan broj veterinarara za uspješno suzbijanje zarazne bolesti, ravnatelj može s drugih područja odrediti potrebit broj veterinarara i drugih djelatnika te ih uputiti na zaraženo ili ugroženo područje. Veterinari i drugi djelatnici dužni su odazvati se pozivu i sudjelovati u radu. Ukoliko su te osobe u radnom odnosu imaju pravo na naknadu plaće za vrijeme odsutnosti s rada. Osobe koje nisu u radnom odnosu imaju pravo na nagradu čiju visinu određuje ravnatelj. Sredstva za isplatu naknada i nagrada osigurana su u Državnom proračunu.

S pojedincima drugih poduzeća ili privatnog sektora i njihovim poslodavcima, koji bi mogli biti uključeni u aktivnosti suzbijanja bolesti dogovara se njihova privremena nenazočnost na radnom mjestu, ukoliko zatrebaju njihove usluge.

2. Stručno tijelo

2.1. Osnivanje stručnog tijela i zadaci

Stručno tijelo za zoonoze koje se prenose vektorima osniva se rješenjem Ministra , a uključuje epidemiologe (veterinare i liječnike), znanstvenike iz područja veterinarstva, znanstvenike iz područja zoonoza, koji svojim stručnim znanjima i iskustvima pomažu u suzbijanju i iskorjenjivanju bolesti.

Stručno tijelo stalno prati nove znanstvene spoznaje o predmetnoj bolesti, kako bi u slučaju izbivanja bolesti pomoglo Upravi:

- u epidemiološkom istraživanju;
- u uzorkovanju, laboratorijskoj dijagnostici i tumačenju rezultata laboratorijskih pretraživanja;
- u provedbi mjera suzbijanja i iskorjenjivanja bolesti.

Članovi stručnog tijela biraju se temeljem njihovog iskustva, sposobnosti, poznavanja kliničkih znakova i epidemiologije zoonoza koje se prenose vektorima, te poznavanja metoda i načina suzbijanja bolesti. Oni imaju teoretsko i praktično znanje o bolesti te redovito osvježavaju znanje i prate najnovije znanstvene spoznaje, tako da raspolažu s najnovijim znanstvenim podacima i praktičnim iskustvima.

2.2. Dužnosti i obveze Stručnog tijela

- 2.2.1 Pružati stručnu pomoć i pomagati veterinarskoj službi u planiranju postupanja u slučaju pojave zoonoza koje se prenose vektorima;
- 2.2.2 Savjetovati ravnatelja Uprave za veterinarstvo i NS u vezi sa suzbijanje, te davati potporu tim aktivnostima;
- 2.2.3 Davati savjete i pružati pomoć u izradi i redovitoj reviziji Kriznog plana, scenarija izbijanja bolesti radi planiranja i izobrazbe;
- 2.2.4 Razvijati modele za prikupljanje i analizu epidemioloških podataka;
- 2.2.5 Razvijati metode i modele za potporu procesa odlučivanja koristeći se pravilima na znanstvenoj osnovi i stručnim znanjem;
- 2.2.6 Razvijati i primjenjivati sustave za upravljanje podacima za: epidemiološke podatke, zemljopisne i meteorološke podatke te analizu rizika;
- 2.2.7 Organizirati izobrazbu osoblja o prepoznavanju kliničkih znakova bolesti, epidemiologije i suzbijanja;
- 2.2.8 Organizirati izobrazbu veterinarskog osoblja o provedbi epidemioloških istraživanja;
- 2.2.9 Organizirati vježbe za slučaj izvanrednog stanja za veterinarsko, tehničko i pomoćno administrativno osoblje;
- 2.2.10 Organizirati akcije upoznavanja javnosti o opasnosti od bolesti, za službene organizacije, poljoprivrednike i veterinare.

U slučaju pojave sumnje na neku od zoonoza koje se prenose vektorima, NS aktivira Stručno tijelo koje se uključuje u rad. Stručno tijelo ima pristup preliminarnim i svim naknadnim izvještajima istraživanja na terenu, te na osnovi podataka iz izvješća izrađuje prvu procjenu epidemiološke situacije, daje savjete u vezi s uzimanjem uzoraka i laboratorijskim pretragama (potvrđivanje odnosno isključivanje bolesti/infekcije) te usmjerava dodatne akcije i mjere za praćenje, procjenu i predviđanje širenja epidemije, kako je potrebno.

Napomena: Kod svake pojave sumnje/potvrđenog slučaja na zoonozu koja se prenosi vektorima Stručno tijelo izlazi na teren za zadaćom:

- i. procijene kliničke situacije na gospodarstvu te analize podatka dobivenih epidemiološkim istraživanjem, radi utvrđivanja izvora zaraze, datuma unošenja uzročnika zaraze i mogućeg širenja bolesti;

- ii. procijene gospodarstava pod najvećim rizikom izravnog ili neizravnog kontakta i savjetovanja o istraživanju mogućih putova prijenosa bolesti, te o drugim mjerama koje treba poduzeti radi ograničavanja širenja bolesti.

Nadalje, Stručno tijelo sudjeluje u:

- iii. sastavljanju i donošenju izvješća ravnateljici Uprave za veterinarstvo i NS te pružanja savjeta u vezi s nadzorom, uzimanjem uzoraka, načinom uzorkovanja i strategije suzbijanja bolesti;
- iv. provođenja i analize podataka koji su prikupljeni epidemiološkim istraživanjem;
- v. upotpunjavanja epidemioloških podataka zemljopisnim i ostalim potrebnim informacijama;
- vi. procjeni rizika u redovitim vremenskim intervalima;
- vii. izradi Plana hitnog cijepljenja.

Stručno tijelo savjetuje i u vezi s problema vezanim za uništavanje lešina i dekontaminaciju zaraženih prostora, uništavanju vektora, te daje savjete vezano za zaštitu od vektora životinja i ljudi na zaraženom i ugroženom području, osobito onih koji provode mjere kontrole i suzbijanja.

Epidemiološki izvještaj koji sastavlja Stručno tijelo nakon epidemiološkog istraživanja prve pojave bolesti mora sadržavati sljedeće informacije:

1. opis opće situacije na zaraženom gospodarstvu;
2. broj i kategorije prijemljivih životinja i ostalih životinja, te način uzgoja životinja na zaraženom i ugroženom području;
3. broj životinja s kliničkim znakovima bolesti;
4. procijenjeni datum kada su prvi klinički znakovi bolesti bili uočeni i procijenjeni datum odnosno vrijeme vjerojatnog unosa infekcije
5. veličinu i lokaciju gospodarstva te njegove veze/kontakte s ostalim gospodarstvima na kojima ima prijemljivih životinja, javnim prometnicama itd.;
6. nedavna kretanja prijemljivih životinja, ostalih životinja, osoba i potencijalno kontaminiranog materijala na gospodarstvo i s zaraženog gospodarstva.

3.2. Oprema

3.2.1. Oprema za NS

Oprema za NS mora uključivati sljedeće:

- (i) sredstva za komunikaciju, uključujući telefone (statične i mobilne) te fax;
- (ii) računala povezana s mrežom veterinarske službe, osobito s LS, HVI i drugim važnim stožerima, što uključuje mogućnost komunikacije putem elektroničke pošte;

- (iii) kompjuterizirani sustav, ako je to moguće, a ako ne, papirnati za identifikaciju stada i lociranje životinja;
- (iv) pisače za računala;
- (v) fotokopirni stroj;
- (vi) zemljovide u omjeru 1: 50.000 i 1: 10.000;
- (vii) baze podataka koje sadrže i druge informacije, uz one kojima se može pristupiti preko računalne mreže, a koje će biti korisne pri usmjeravanju mjera suzbijanja bolesti;
- (viii) popis nacionalnih i međunarodnih organizacija, odnosno onih koje bi bile pogođene pojavom bolesti, i druge organizacije kao što su klaonice, stočni sajmovi, udruženja uzgajivača, poljoprivredne udruge, centri za umjetno osjemenjivanje, a koje bi trebalo obavijestiti u slučaju potvrđene pojave bolesti;
- (ix) redovito nadopunjen popis osoblja, onog u javnim službama i izvan njih, posebice, ovlaštenih veterinaru, koje se može pozvati u pomoć u slučaju pojave bolesti s pojedinostima o njihovoj izobrazbi i iskustvu u suzbijanju bolesti.

3.2.2. Oprema za LS

Oprema za LS mora uključivati sljedeće:

- (i) komunikacijska sredstva uključujući telefone, mobilne telefone, faks;
- (ii) računala povezana s mrežom veterinarske službe, koja omogućuje komunikaciju elektroničkom poštom;
- (iii) kompjuterizirani sustav (ako je moguće, a ako ne papirnati), za identifikaciju stada i lociranje životinja, uključujući pojedinosti o gospodarstvima na kojima se nalazi veliki broj životinja ili koja se iz drugih razloga smatraju osobito rizičnima;
- (iv) pisače za računala;
- (v) fotokopirni stroj;
- (vi) zemljovide omjera 1: 50.000 za ugrožena područja i 1: 10.000 za zaražena područja;
- (vii) baze podataka s ostalim informacijama, uz one kojima se može pristupiti preko računalne mreže, a koje će biti korisne pri usmjeravanju mjera suzbijanja bolesti;
- (viii) redovito nadopunjen popis organizacija i osoba na određenom području koje pokriva LS, a koje bi mogle biti ugrožene pojavom bolesti, te koje je potrebno obavijestiti u slučaju potvrđene pojave bolesti;
- (ix) popis organizacija i osoba koje je potrebno kontaktirati uključuju sljedeće:
 - a. tijela lokalne i područne uprave;

- b. policiju;
- c. carinsku službu;
- d. organizacije za umjetno osjemenjivanje;
- e. ostale službene organizacije koje bi mogle posjetiti farme;
- f. stočne sajmove, dogone, izložbe i procjenjivače stoke;
- g. centre za prikupljanje stoke;
- h. veterinare koji imaju privatnu praksu;
- i. lokalno veterinarsko udruženje;
- j. prijevoznike životinja i proizvoda životinjskog podrijetla;
- k. poljoprivredne kooperante;
- l. kafileriju;
- m. dobavljače stočne hrane;
- n. poduzeća koja se bave DDD;
- o. klaonice i objekte za preradu mesa;
- p. sindikate, te udruženja poljoprivrednika.

Zbog važnosti najstrožih mogućih biosigurnosnih mjera, LS/podstožer mora imati tuševе i svlačionice za osoblje koje je boravilo u prostoru za koji se vjeruje da nije zaražen, odvojeno od istih takvih objekata za osoblje koje je boravilo u prostoru za koji se sumnja ili zna da je zaražen. Oprema koja se koristi u „čistom „ dijelu prostorija, dekontaminirat će se u prostorijama odvojenim od onih koje se koriste za dekontaminaciju opreme iz prostora za koji se sumnja ili zna da je zaražen.

Takve će prostorije, ako je potrebno, biti na raspolaganju i u pokretnim sanitarnim jedinicama (koje posjeduju oružane snage RH) za osoblje sa zaraženih gospodarstava, kako bi se osiguralo da se provedba postupka dekontaminacije u vezi pakiranja i predaje dijagnostičkog materijala, klanja koje slijedi, post-mortem pregleda ili čišćenja i dezinfekcije zaraženih prostora obavlja uz minimalni rizik širenja bolesti.

Svaki LS mora osigurati skladišni prostor za čuvanje potrebnih količina opreme i potrošnog materijala za nekoliko dana trajanja akcije suzbijanja i iskorjenjivanja bolesti, a to je:

- (i) oprema za obuzdavanje životinja, kao što su omče za hvatanje, ogrlice za stoku, injekcije sa sredstvima za omamljivanje, šprice i igle;
- (ii) oprema za uzimanje dijagnostičkih uzoraka kao što je oprema za uzimanje post-mortem uzoraka (noževе, skalpele, škare, hvataljke) vakumske epruvete, igle i držače igli za vakumske epruvete, instrument za uzimanje tkiva jednjaka, posude za dijagnostičke uzorke i materijal za pakiranje kako bi se omogućio siguran prijevoz uzoraka;

- (iii) oprema za usmrćivanje, kao što su pištolji, alati za ubijanje presijecanjem leđne moždine, prijenosne električne uređaje za usmrćivanje životinja, injekcije sa sredstvima za omamljivanje, šprice i igle;
- (iv) oprema za čišćenje i dezinfekciju, kao što su velike i male četke, lopate, strugala, vedra, kolica, raspršivači, tlačni uređaj za čišćenje i dezinfekcijska sredstva;
- (v) odgovarajuće količine svih potrebnih službenih obrazaca i obavijesti za postavljanje na ulaz u gospodarstva, na ceste i sl.;
- (vi) zaštitna odjeća i obuća za terensko osoblje.

Svi LS će u skladu s prethodnim ugovorima ili sporazumima s tijelima lokalne i područne uprave moraju imati pristup i drugoj opremi te mehanizaciji, kao što su materijal za podizanje privremenih objekata, kamiona, strojeva za utovar i kopanje, cisterne za vodu, generatori, crpke i dodatni tlačni uređaji za čišćenje. Na raspolaganju će biti i sredstva za uništavanje otpadnog materijala spaljivanjem na udaljenim mjestima, što se također dogovara ugovorima s izvođačima.

Način i postupak angažiranja mehanizacije opisan je u dijelovima Kriznog plana za Lokalne stožere.

3.2.3. Opće upute o izdavanju opreme potrebne u svrhu suzbijanja i iskorjenjivanja zaraznih bolesti životinja, te o vođenju evidencije:

1. Prilikom izbivanja bolesti za koje je predviđeno suzbijanje u okviru kriznoga plana Uprava za veterinarstvo (u daljnjem tekstu: Uprava) o tome će obavijestiti odgovornu osobu u Oktal Pharmi d.o.o. (u daljnjem tekstu: odgovorna osoba) telefonskim putem;
2. Oktal Pharma (u daljnjem tekstu: Dobavljač) dužna je odmah organizirati pripremu robe za otpremu, a istu je prema dužna dostaviti najkasnije u roku 24 sata na cijelom području Republike Hrvatske;
3. Narudžbenicu ispunjava odgovorna osoba iz ovlaštene veterinarske organizacije, te istu šalje Dobavljaču i Upravi putem faksa;
4. Dobavljač je dužan voditi evidenciju o izdanoj opremi u kojoj će biti točno naznačena vrsta i količina izdane opreme, te će ispunjeni obrazac što je prije moguće, a najkasnije u roku 24 sata putem faksa i elektronskim putem dostaviti Upravi;
5. Ukoliko se jave bilo kakve poteškoće ili problemi vezani uz opremu Odgovorna osoba dužna je o istom odmah obavijestiti Upravu

Napomena: Narudžbenica opreme u kriznoj situaciji i potrebni kontakti nalaze se u Prilogu

4. Cijepljenje

Cijepljenje se provodi kada se drugim mjerama ne može osigurati učinkovito sprječavanje daljnjeg širenja bolesti. Odluku o provedbi cijepljenja donosi predsjednik NS, temeljem preporuka Stručnog tijela. Cijepljenje se provodi u skladu s Planom hitnog cijepljenja koji mora sadržavati sljedeće podatke:

- a) granice zemljopisnog područja na kojemu će se provesti hitno cijepljenje;
- b) vrstu i starost životinja koje će biti cijepljene;
- c) trajanje akcije cijepljenja;
- d) posebne zabrane kretanja cijepljenih i necijepljenih životinja prijemljivih vrsta i njihovih proizvoda;
- e) posebno dodatno i trajno označavanje i posebno registriranje cijepljenih životinja;
- f) ostala pitanja vezana uz izvanredne okolnosti.

NS izvješćuje javnost o provedbi akcije hitnog cijepljenja te sigurnosti mesa, mlijeka i mliječnih proizvoda cijepljenih životinja namijenjenih za prehranu ljudi.

5. Informiranje i komunikacija s javnosti

Javnosti se dostavljaju podaci u skladu sa Zakonom o pravu na pristup informacijama („Narodne novine“ br. 172/03). Obavješćivanje putem sredstava javnog informiranja (TV, radio-valovi i tisak) koristiti se uvijek kada za to postoji mogućnost. Za davanje izjave za javnost o pojavi i proširenosti bolesti, rizicima za zdravlje životinja i ljudi, provedbi i rezultatima provedbe mjera za suzbijanje i iskorjenjivanje bolesti na životinjama ovlašten je predsjednik NS-a.

Javnost se kontinuirano izvještava načinima širenja bolesti i kliničkim simptomima u prijemljivih životinja te o preventivnim mjerama za sprječavanje u upravljanju rizicima koji doprinose pojavi i širenju bolesti.

Predsjednik NP jednom tjedno saziva konferencije za tiska gdje detaljno izvještava javnost o stanju bolesti i rezultatima provedbe mjera.

U svrhu sprječavanja panike i dezinformiranja, svaki dan u 16.00 sati se dostavlja pisana informacija svim sredstvima javnog informiranja o trenutnom stanju.

Za davanje izjava za javnost na lokalnoj razini, predsjednik NP ovlašćuje predsjednika LS.

PRILOG

NACIONALNI STOŽER ZA SUZBIJANJE BOLESTI (NS)

Ime: MPRRR; UPRAVA ZA VETERINARSTVO

Adresa: Miramarska 24, 10 000 Zagreb

Telefon: 01/ 61 06 207

Telefaks: 01/ 61 09 207

e-mail: veterinarstvo@mps.hr

Predsjednik stožera je ravnateljica Uprave za veterinarstvo.

LOKALNI KRIZNI STOŽERI (LKS)

Bjelovarsko – bilogorska županija

1. Uredi Bjelovarsko-bilogorske županije

Ul.dr.A.Starčevića 8, 43000Bjelovar

Predsjednik stožera: Nada Peić

e-mail: mpsvi13@mps.htnet.hr

tel: 043 211 460

mob: 098 289 774

Koprivničko- križevačka županija

2. Ispostava Križevci

Obrtnička 15, 48260 Križevci

Predsjednik stožera: Grozdana Beti

e-mail: mpsvi44@mps.htnet.hr

tel: 048 711 213

mob: 091 1711 611

Virovitičko- podravska županija

3. Ispostava Slatina

Trg Sv. Josipa 10, 33520 Slatina

Predsjednik stožera: Tomislav Perić

e-mail: mpsvi72@mps.htnet.hr

tel: 033 552 270

mob: 098 342 428

Osječko- baranjska županija

4. Ispostava Osijek

Trg Lava Mirskog 3, 31000 Osijek

Predsjednik stožera: Valerija Pašalić

e-mail: mpsvi28@mps.htnet.hr

tel: 031 200 353

mob: 091 5460 700

Brodsko- posavska župaija

5. Ispostava Slavonski Brod

Petra Krešimira IV 1, 35000 Slavonski Brod

Predsjednik stožera: Damir Agićić

e-mail: daba@net4u.hr

tel: 035 216 332

mob:091 5887 116

Požeško-slavonska županija

6. Veterinarska stanica Požega

Eugena Podupskog 4, 34000 Požega

Predsjednik stožera: Josip Višaticki

e-mail: mpsvi18@mps.htnet.hr ; veterinarska.stanica@po.t-com.hr

tel/fax: 034 211 612

mob: 098 9395 568

Vukovarsko- srijemska županija

7. Ispostava Županja

J.J.Strosmayera 18, 32270 Županja

Predsjednik stožera: Nada Čaleta

e-mail: mpsvi52@mps.htnet.hr

tel: 032 826 357

fax: 032 826 328

mob: 098 9037 068

Primorsko-goranska županija

8. Veterinarska stanica Rijeka

M.S.Remsa 1^a, 51 000 Rijeka

Predsjednik stožera: Melanija Kramarić

e-mail: melanija.kramaric@gmail.com

tel: 051 345 033; 051 320 263

fax: 051 320 139

mob: 091 8982 999

Istarska županija

9. Veterinarska ambulanta Pula

Trinajstićeva 1, 52100 Pula

Predsjednik stožera: Lovorka Tomičić

e-mail: mpsvi311@mps.htnet.hr

tel: 052 218 309

mob: 091 5041 033

Ličko- senjska županija

10. Ispostava Gospić

Kaniška 15, 53000 Gospić

Predsjednik sožera: Anton Serdar

e-mail: ljljanasarić1110@net.hr

tel: 053 573 141

mob: 091 5124 475

Splitsko- dalmatinska županija

11. Ispostava Split

Zrinsko-Frankopanska 64, 21000Split

Predsjednik stožera: Svjetlana Milin Radić

e-mail: svjetlana.milin@mprrr.t-com.hr

tel: 021 308 224

mob: 091 5084 695

Dubrovačko- neretvanska županija

12. Ispostava Metković

Industrijska bb, 20350 Metković

Predsjednik stožera: Milivoj Dominiković

e-mail: mpsvi69@mps.htnet.hr

tel: 020 681 977

mob: 091 7892 768

Šibensko- kninska županija

13. Ispostava Šibenik

Vladimira Nazora 53, 22000 Šibenik

Predsjednik stožera: Miomir Križanac

e-mail: miomir.krizanac@si.t-com.hr

tel: 022 213 519
mob: 091 2529 691

Zadarska županija

14. Ispostava Zadar

Mažuranićeva b.b., 23000 Zadar

Predsjednik stožera: Alemka Šimičević

e-mail: asimicevic@net.hr

tel: 023 350 233

mob: 099 4061 123

Varaždinska županija

15. Ispostava Varaždin

Kratka 1, 42000 Varaždin

Predsjednik stožera: Marija Stančić

e-mail: mpsvi85@mps.htnet.hr

tel: 042 201 125

mob: 091 8823 024

Krapinsko- zagorska županija

16. Veterinarska ambulanta Klanjec d.o.o.

Sutlanska 5, 49290 Klanjec

Predsjednik stožera: Laura Mateša Platužić

e-mail: veterinarska.stanica.klanjec@kr.htnet.hr

e-mail: mpsvi41@mps.htnet.hr

tel i fax: 049/550 414

mob: 091 5233 129

Međimurska županija

17. Ispostava Čakovec

Zrinsko-Frankopanska 9, 40000 Čakovec

Predsjednik stožera: Marijan Glavina

e-mail: glavinam@gmail.com

tel: 040 370 801

mob: 098 867 003

Grad Zagreb

18. Ispostava Zagreb

Utinjska 40, 10020 Zagreb

Predsjednik stožera: Branko Zbodulja

e-mail: branko.zbodulja@mps.hr

tel: 01 6408 106

mob: 091 73 66 210

Zagrebačka županija

19. Ured državne uprave u Zagrebačkoj županiji

Trg Vladimira Nazora 1, Ivanić Grad 10310

Predsjednik stožera: Elvira Suša

e-mail: elvira.susa@gmail.com

tel: 01 2821 599

mob: 091 5042 630

fax: 01 2831 160, 01 2831 161

Sisačko-moslavačka županija

20. Glina

Zgrada poglavarstva Grada Gline_ (soba broj 6, prizemlje)

Trg bana Josipa Jelačića 2, 44400 Glina

Predsjednik stožera: Vesna Rukavina

e-mail: mpsvi11@mps.htnet.hr

tel: 044 882 022

fax: 044 882 101

mob: 098 538 536

Karlovačka županija

21. Veterinarska stanica Duga Resa

Šetalište Tušmer 17, 47250 Duga Resa

Predsjednik stožera: Željko Matijašić

e-mail: mpsvi12@mps.htnet.hr

tel: 047/841 590

fax: 047/841 590 ; 047/801 940

mob: 091 9128 621

NEŠKODJIVO UKLANJANJE ŽIVOTINJA

AGROPROTEINKA d.d.

10 361 Sesevski Kraljevac

Industrijska cesta bb

Telefon: 01/20 46 776

Telefaks: 01/20 46 774

CENTRALNO SKLADIŠTE MPRRR ZA OPREMU ZA KRIZNE SITUACIJE

OKTAL PHARMA

Utinjska 40

10 020 Zagreb

KONTAKT OSOBE U UPRAVI ZA VETERINARSTVO

Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, Uprava za veterinarstvo

Miramarska 24

10 000 Zagreb

Tel.; 01 6106207 ; Fax: 01 6109207

Kontakt osobe:

1. Ljupka Maltar, dr.vet.med., MPRRR
ljupka.maltar@mps.hr
2. Tea Lisicin, dr.vet.med., MPRRR
tea.lisicin@mps.hr
3. Ivana Lohman Janković, dr.vet.med., MPRRR
Ivana.lohman@mps.hr
4. Ankica Labrović, dr.vet.med.,MSc, MPRRR

NARUDŽBENICA OPREME U KRIZNIM SITUACIJAMA

Dobavljač:
OKTAL PHARMA
Utinska 40
10020 Zagreb

NAZIV NARUČITELJA OPREME (Ovlaštena veterinarska organizacija):

MJESTO ISPORUKE OPREME:

KONTAKT OSOBE ZA PREUZIMANJE OPREME (ime, prezime i telefon):

Redni broj	Naziv artikla	Veličina	Količina	Pakiranje
I	Zaštitna odjeća i obuća			
1.	Zaštitno odijelo- bijela kuta	XXL		kom
		XL		kom
		L		kom
2.	Zaštitno odijelo(kombinezon za jednokratnu uporabu)	XXL		kom
		XL		kom
		L		kom
3.	Zaštitna kapa za jednokratnu uporabu			kom
4.	Zaštitne rukavice-gumene, čvrste	S		pari
		M		pari
		L		pari
5.	Zaštitna pregača od gumiranog platna	L		kom
		XL		kom
		XXL		kom
6.	Zaštitne rukavice- za jednokratnu primjenu (kutija po 100 kom)	S		kut
		M		kut
		L		kut
7.	Zaštitna maska za lice- za jednokratnu upotrebu			kom
8.	Zaštitna maska za lice sa filterom- jednokratna			kom

9.	Zaštitne naočale- tipa maske, prozirne			kom
10.	Gumene čizme- do koljena, antisklizajući đon	39		pari
		40		pari
		42		pari
		44		pari
		45		pari
		46		pari
		47		pari
11.	PVC navlake za cipele- čvrste, do koljena, nepromočne			kom
12.	PVC navlake za cipele- kratke, nepromočne			kom
II	Sredstva za dezinfekciju			
14.	Natrijeva lužina (NaOH) pakiranje 2 kg			kg
15.	Dezinficijens u prahu pakiranje 1 kg	aktivna tvar: kalijev peroksimonosulfat, natrijev dodecibenzensulfonat, sulfaminska kiselina		kg
16.	Prskalice za dezinfekciju (leđne, motorne)	najmanja zapremnina 15L		kom
17.	Koncentrirani dezinficijens- pakiranje od 3L	aktivna tvar: bezalkonij, glutaraldehid, glioksal		kom
III	Oprema za uzorkovanje			
18.	Šprice za jednokratnu uporabu (kutija 100kom)	5 ml		kut
		10ml		kut
19.	Igle za jednokratnu uporabu (kutija 100 komada)	1,2*50		kut
		2,1*80		kut
		2,1*60		kut
		1,1*38		kut
20.	Vakuumske epruvete (kutija 100 komada)			kut
21.	Vakuumske epruvete- sterilne za bris (kutija 100			

	komada)			kut
22.	Igle za vakuumske epruvete (kutija 100 komada)	0,80*40		kut
23.	Plastične vrećice 5L			kom
24.	Plastične vrećice 10L sa samoljepljivom trakom za zatvaranje otvora vrećice			kom
25.	Samoljepljive etikete(pakiranje 100-200 kom)			kut
26.	Marker flomasteri			kom
27.	Sprej u boji za označavanje 400 ml			kom
28.	Traka za označavanje terena (traka upozorenja)	1 kolut trake mora biti najmanje 50m dužine, najviše 10 cm širine Boja :bijela s crvenim natpisom ZABRANJEN PRISTUP		kolut
29.	Plastična kutija s poklopcem	Od tvrde plastike, bez ručke za nošenje, najmanje dimenzija: dužine 48cm, širina 30cm, dubina 26cm		kom
30.	Kreda u boji- crvena			kom
31.	Celulozna vata (staničevina)			kom
32.	Plastična kutije od 300g- s poklopcem na navoj			kom
33.	Prijenosni hladnjaci za prijevoz uzoraka	Zapremnina 20-30 L		kom
34.	Uložak za hladnjak			kom
IV	Sredstva za pranje i čišćenje			
35.	Deterđenti (pakiranje 3kg)			kom
36.	Sapuni za pranje ruku- antibakterijski			kom

37.	Visokotlačni uređaj za pranje s toplom i hladnom vodom			kom
38.	Četke- grube za pranje prostora			kom
39.	Četke za pranje ruku			kom
40.	Metle- duga drška			kom
41.	Kante (10L)			kom
42.	Spužve			kom
43.	Velike plastične vreće za smeće(70x110L)	Pakirano po 10 kom		paketa
IV	Sredstva za sputavanje i usmrćivanje			
44.	Pištolj za omamljivanje, usmrćivanje životinja (goveda i svinje)			kom
45.	Streljivo za pištolj za omamljivanje/usmrćivanje	Kutije od 50 kom streljiva		kut
46.	Injekcijska otopina za usmrćivanje	Pakiranje 50ml: aktivna tvar embutramid 200mg, mebenzonijev jodid 50mg		bočica
47.	Čelične omče za usmrćivanje- sa drškom			kom
V	Oprema za pisanje			kom
48.	Flipchart ploča			kom
49.	Marker- crveni			kom
50.	Marker- crni			kom
51.	Brisalica ploče			kom

POTPIS ODGOVORNE OSOBE U VETERINARSKOJ ORGANIZACIJI:

KARTICE BOLESTI – ZOONOZE KOJE SE PRENOSE VEKTORIMA

PODACI O BOLESTI

RIFT VALLEY FEVER (RVF)

ETIOLOGIJA

Uzročnik bolesti Riftske doline je RNA virus, rod *Phlebovirus*, porodica Bunyaviridae.

PRIJEMLJIVE VRSTE

RVF je visoko patogena za ovce i goveda, a bitni domaćini su i koze bizoni i deve, pogotovo u sub-Saharskim područjima.

Magarci, konji, psi i glodavci mogu se inficirati ali ne igraju važnu ulogu tijekom epidemija RVF.

Bolest je zoonoza.

RASPROSTRANJENOST

Bolest je trenutno rasprostranjena samo u Africi, uključujući Madagaskar, pogotovo u sub-Saharskom području. Velike epidemije javljaju se u nepravilnim intervalima od 5-20 godina u južnim i istočnim dijelovima Afrike.

EPIDEMIOLOGIJA

RVF je vektorska bolest ovaca, goveda i koza; osjetljivost različitih sojeva/pasmina na RVF značajno se razlikuje. Bolest se najčešće pojavljuje u obliku epidemija na širokom području nakon razdoblja obilnih kiša i dužih poplava, a karakteriziraju je visoke stope pobačaja i neonatalnog mortaliteta, prvenstveno kod ovaca, koza i goveda.

Domaćini

- goveda, ovce, koze, jednogrbe deve, neki glodavci
- divlji preživači, bizoni, antilope, gnuovi itd.
- ljudi su izrazito osjetljivi (značajna zoonoza)
- u afričkih majmuna i domaćih svejeda javlja se prolazna viremija

Prijenos

- RVF virus redovito cirkulira u endemskim područjima između divljih preživača i hematofagnih komaraca; bolest je najčešće bez simptoma (inaparentna).
- vrsta komarca *Aedes* služi kao spremište virusa RVF-a tijekom razdoblja između epidemija, a povećane količine oborina u suhim područjima uzrokuju značajno polaganje jaja komaraca; mnogi od njih nose i virus RVF-a.
- oborine koje se javljaju u ciklusima koji traju od 5 do 25 godina omogućavaju stvaranje životinjske populacije koje nisu imune na RVF virus, pa kada se virus pojavi dolazi do eksplozivnog širenja ove bolesti
- zaraženi pripadnici vrste *Aedes* najčešće se hrane na domaćim preživačima što pojačava širenje RVF
- Širok spektar vektora komaraca (*Aedes*, *Anopheles*, *Culex*, *Eretmapodites*, *Mansonia* itd.), zajedno s pojačanim kruženjem virusa, dovodi do širenja bolesti..
- U nekim se područjima pojavljuje i silvatični ciklus u kojem se virus održava između epidemija
- Izravna kontaminacija: događa se ljudima prilikom manipuliranja sa zaraženim životinjama i mesom
- U laboratorijskim istraživanjima dokazan je mehanički prijenos različitim vektorima

Vektori

Biološki prijenos

Biološki prijenos je glavni način prijenosa virusa. Virus je izoliran iz 22 vrste komaraca koje spadaju u 6 različitih rodova, virus je također izoliran iz komarčića roda *Culicoides* i muha iz roda *Simulium*.

Mehanički prijenos

Mehanički prijenos virusa eksperimentalno je postignut preko 3 vrste komaraca, stajske muhe i ce-ce muhe. Pretpostavlja se da se mehanički prijenos odvija i u prirodnim uvjetima.

Vertikalni prijenos u vektorima

RVF virus izoliran je iz muškog komarca roda *Ae/a* koji se izlegao iz inficiranih jajašaca, što ukazuje na činjenicu da postoji i vertikalni prijenos među generacijama komaraca (transovarijalni prijenos).

Prijenos putem aerosola

Visoki postotak oboljelih ljudi koji rade u klaonicama, koji obavljaju postmortalne pretrage ili rade u laboratorijima ukazuje na činjenicu da je aerosol važno sredstvo prijenosa bolesti.

Žive životinje

Ne postoje dokazi o tome da se virus može prijenjeti kontaktom među živim životinjama, odnosno u kontaktu ljudi i živih životinja.

Umjetno osjemenjivanje

Moguća je transmisija virusa putem sjemena.

Proizvodi porijeklom od životinja i životinjski nus-proizvodi

Izravan kontakt s lešinama i organima svježe zaklanih zaraženih životinja redovito uzrokuje pojavu bolesti u ljudi. Izravan kontakt sa krvi i unutarnjim organima inficiranih životinja tijekom klanja ili nedugo nakon klanja predstavlja veliki rizik od infekcije. Manji rizik od infekcije ljudi predstavlja ohlađeno ili zamrznuto meso.

Tijekom viremije virus se izlučuje mlijekom, međutim inaktivira ga pasterizacija. Tijekom pojave pojave bolesti treba izbjegavati upotrebu svježeg, nepasteriziranog mlijeka. Ukoliko mlijeko nije moguće pasterizirati potrebno ga je tretirati kiselinom kako bi se uništio virus.

O mogućoj ulozi vune, kostiju, koža i gnoja u prijenosu bolesti RVF virusa dostupno je malo informacija. Međutim, kako vuna, kosti i koža sadrže određenu količinu krvi smatra se da posjeduju potencijal za prijenos bolesti, s time da vuna predstavlja manji rizik od prijenosa virusa nego kosti i kože. Stoga je potrebno vunu sa zaraženih gospodarstava podvrgnuti postupcima za uništavanje virusa ili ju neškodljivo uništiti.

Prijenos virusa na ljude

Virus se na ljude ne prenosi u kontaktu sa zaraženim životinjama. Ljudi se inficiraju putem aerosola ili direktnim kontaktom sa tkivima inficiranih životinja tijekom pomaganja pri porodu, tijekom obavljanja razudbe, klanja, laboratorijskih pretraga i pri pripremi mesa za kuhanje. Stoga, u rizičnu skupinu spadaju radnici u klaonicama, veterinari i laboratorijsko osoblje. Zabilježen je i *in utero* prijenos bolesti s majke na dijete.

IZVORI VIRUSA

- Za životinje: divlje životinje i vektori
- Za ljude: nosni iscjedak, krv, vaginalni iscjedci nakon pobačaja životinja, komarci i zaraženo meso, aerosol i moguće konzumacija neobrađenog mlijeka.

PREŽIVLJAVANJE VIRUSA

Okoliš

- RVF virus osjetljiv je na kiseli pH, pH ispod 6.2 inaktivira virus
- Virus je najstabilniji u rasponu pH od 7 do 8
- Temperatura iznad 56° C uzrokuje nagli pad titra, ali virus stabilizira prisutnost visoke razine proteina
- Vrijeme preživljavanja: 3 sata na 56°C, 21 dan na 37°C i 4 mjeseca na 25°C
- U osušenoj krvi virus može preživjeti do 3 mjeseca
- virus je osjetljiv na jako sunčevo/ultravioletno zračenje.

Žive životinje

U odraslih životinja, virus nestaje iz krvi 6-9 nakon infekcije. U tkivu jetre i slezene može se naći i 21 dan nakon infekcije, te se na taj način može prenjeti na ljude- tijekom klanja zaražene životinje.

Proizvodi od životinja

U mesu se količina virusa brzo smanjuje nakon klanja zbog pada pH vrijednosti. Virus se izlučuje mlijekom, a pasterezacija ga inaktivira.

FAKTORI KOJI UTJEČU NA PRIJENOS VIRUSA

Kišna razdoblja

RVF javlja se cikličkim epidemijama. U Južnoj Africi pojava bolesti obično je povezana s kišnim sezonama s natprosječnom količinom padalina koje dovode do akumulacije vode na većim površinama s posljedičnim rastom populacije komaraca. U Sjevernoj Africi bolest nije povezana s količinama padalina ali se javlja uglavnom oko navodnjavanih područja oko Rijeke Nil.

Inicijalno širenje bolesti započinje nakon što se komarci roda *Aedes* izlegnu iz jajašaca koja su inficirana transovarijski. Nakon toga slijedi brzo širenje bolesti jer zaraženi komarci šire virus pri prvom ubodu, te ne moraju naići na zaraženu životinju kako bi se zarazili, te ne mora proći inkubacijski period umnožavanja i diseminacije virusa u komarcima.

Jake kiše osiguravaju mjesta za razmnožavanje i drugih rodova komaraca kao što su *Culex*, *Anopheles* i *Mansonia* koji se također mogu uključiti ciklus prijenosa bolesti koji su započeli komarci roda *Aedes*.

Širenje vektora vjetrom

Smatra se da je moguće širenje RVF virusa vjetrom koji može inficirane komarce odneti na udaljenost od 450 do 500 km.

Utjecaj virusa na vektore

Culex pipiens komarci inficirani sa RVF virusom mijenjaju svoje hranidbene navike, odnosno postaju pohlepniji i ubadaju više puta kako bi se nahranili, te se na taj način hrane na više domaćina i mogu inficirati veći broj životinja.

Način i rizik od unošenja bolesti u zemlju

Virus je u zemlju moguće unijeti uvozom inficiranih vektora i domaćina, uključujući ljude.

DIJAGNOZA

Inkubacija

1-6 dana(najviše 30d.)

Klinički znakovi

Životinje

Ovce:

- Bolest se u najtežem, najčešće perakutnom obliku javlja u janjadi starosti do tjedan dana. Smrt obično nastupa za 24-72 sata nakon infekcije, a mortalitet može doseći i 95%. U starije janjadi mortalitet iznosi 40- 60%, a u odraslih ovaca 15-30%.
- Oboljela janjad odbija hranu, nevoljko se kreće, a može se javiti i krvavi proljev.
- Simptomi u odraslih ovaca: visoka temperatura, nesiguran hod, krvavi proljev, iscjedak iz nosa, povraćanje i žutica.
- Pobačaj je vrlo čest simptom kod infekcije s RVF virusom.

Govedo:

- Simptomi u teladi: povišena temperatura, gubitak apetita i slabost. Stopa smrtnosti može biti 30%. U krava dolazi do pada mliječnosti i do pobačaja.

Koze:

- Klinička slika bolesti je u koza slična onoj u ovaca, samo su znakovi puno blaži.

Bizoni, deve, konji, magarci, mačke, psi i glodavci:

- Bizoni i deve prijemljivi su na infekciju ali je infekcija često inaparentna, a mortalitet je nizak.
- Konji, magarci, mačke, psi i glodavci slabo su prijemljivi na virus, a ukoliko se inficiraju najčešće se javlja inaparentna infekcija.

Ljudi

Bolest se u ljudi javlja u četiri klinička oblika:

Blagi oblik:

- Karakterizira ga nagla pojava vrućice koja je katkada bifazna, tresavica, glavobolja, retroorbitalna bol, jaka bol u mišićima, povraćanje i gubitak apetita.
- Simptomi obično traju 4-7 dana, a kroz 2 tjedna slijedi pun oporavak.

Okularni oblik:

- Rjeđi oblik bolesti koji se prvenstveno manifestira kao groznica.
- Između 7. i 20. dana nakon pojave bolesti dolazi do smanjene je oštine vida.
- Najčešće se javljaju makularne, paramakularne ili ekstramakularne lezije mrežnice, često bilateralno.
- U 50% slučajeva dolazi do trajnog gubitka centralnog vida.

Meningoencefalični oblik:

- Započinje akutnom groznicom koja traje 5-10 dana, a popraćena je halucinacijama, dezorijentacijom i vrtoglavicom.
- U nekih pacijenata zabilježene su i dugoročne neurološke komplikacije, iako je stopa smrtnosti niska.

Hemoragični oblik (najteži oblik RVF):

- Javlja se akutna groznica u trajanju od 2-4 dana koja je popraćena žuticom i hemoragijama.
- U sljedeća 3-6 dana nastupa smrt ili dolazi do polaganog oporavka.

Patoanatomski znakovi

Ovce

- Foklana ili generalizirana nekroza jetre (bijela nekrotična žarišta polumjera 1mm)
- Kongestija, povećanje i diskoloracija slezene sa subkapsularnim krvarenjima
- Smeđe-žuta boja jetre i pobačenog fetusa
- Potkožna krvarenja, petehijalna do ekhimotična krvarenja na parijetalnim i visceralnim seroznim membranama
- Povećanje, edem i nekroze limfnim čvorova
- Kongestija i kortikalne hemoragije bubrega
- Hemoragični enteritis
- Žutica

Laboratorijski testovi

Uzorci

- Zgrušana ili heparizirana krv
- Plazma ili serum
- Uzorci tkiva: jetra, slezena, bubreg, mozak mrtvih životinja ili pobačenog fetusa

Metode:

Identifikacija uzročnika

- Kultura stanica
- Agar-gel imunodifuzija
- Lančana reakcija polimeraze (PCR)
- Histopatologija

Serološki testovi

- Virus neutralizacijski test
- ELISA
- Inhibicija hemaglutinacije

Na RVF treba posumnjati uvijek kada dođe do izbijanja bolesti u preživača koje je karakterizirano pobačajima i ugibanjem mladih životinja sa nekrozom jetre, a javlja se u kombinaciji sa febrilnom bolešću u ljudi koji manipuliraju s bolesnim životinjama.

Unité de génétique moléculaire des Bunyavirus, Département de Virologie, Institut Pasteur
25 rue du Dr Roux 75724 Paris cedex 15
FRANCE
Tel: (33.1) 40.61.31.57 Fax: (33.1) 40.61.31.51
Email: [E-mail: mbouloy@pasteur.fr](mailto:mbouloy@pasteur.fr)

2. MJERE KONTROLE I ERDIKACIJA RVF

2.1. Uvod

Osnovni principi kontrole RVF:

- Sprječavanje kontakta između životinja i RVF virusa;
- Zaustavljanje produkcije virusa od strane zaraženih životinja;
- Zaustavljanje produkcije virusa od strane vektora; i
- Jačanje otpornosti prijemljivih životinja.

Primjena navedenih principa:

- Zaustavljanje širenja infekcije kroz karantenu i kontrolu kretanja. Kontrolu premještanja posebno je važno uspostaviti nad zaraženim gospodarstvima, sumnjivim (kontaktnim) gospodarstvima, klaonicama i mljekarama;
- Potrebno je što hitnije identificirati zaražena i sumnjiva gospodarstva provedbom epidemiološkog istraživanja;
- Imuniziranjem životinja provedbom vakcinacije;
- Eliminacijom izvora zaraze usmrćivanjem i neškodljivim uklanjanjem inficiranih životinja i životinja koje su s njima bile u kontaktu; i
- Ispitivanjem kontaminiranih gospodarstava 6 tjedana nakon depopulacije putem sentinel životinja (ovce i goveda). Vremenski period od 6 tjedana može se i produžiti uzima li se u obzir mogućnost transovarijalnog prijenosa uzročnika.

2.2. PRIJAVA BOLESTI RVF

Sumnjana na pojavu ili potvrđena cirkulacija virusa RVF mora biti prijavljen u skladu s člancima 13. i 14. Zakona o veterinarstvu i Pravilnikom o načinu prijave bolesti životinja.

2.3. SUMNJA NA RVF

- 2.3.1. Sukladno članku 4. Pravilnika o kontroli određenih bolesti životinja i posebnim mjerama koje se odnose na vezikularnu enterovirusnu bolest

svinja („Narodne novine“ br. 115/07) Kada se sumnja da su životinje na gospodarstvu zaražene s virusom RVF službeni veterinar mora odmah poduzeti službeno istraživanje da bi se potvrdila ili isključila prisutnost bolesti, a posebno mora uzeti ili zatražiti da se uzmu uzorci potrebni za laboratorijsko pretraživanje.

2.3.2. Odmah po primitku obavijesti o sumnji na pojavu bolesti, službeni veterinar stavlja gospodarstvo pod službeni nadzor i naređuje:

2.3.2.1. Popis svih kategorija životinja prijemljivih vrsta, te da se za svaku od ovih kategorija evidentira broj životinja koje su uginule, zaražene ili bi mogle biti zaražene ili kontaminirane; ovaj se popis mora voditi ažurno, kako bi obuhvatio životinje rođene ili uginule tijekom razdoblja sumnje; podaci u popisu moraju biti ažurni te se na zahtjev moraju predložiti i mogu provjeriti pri svakom posjetu gospodarstvu;

2.3.2.2. Da se sve životinje prijemljivih vrsta na gospodarstvu drže u svojim boravišnim prostorijama ili da se zatvore na nekom drugom mjestu gdje mogu biti izolirane, uzevši u obzir moguću ulogu vektora;

2.3.2.3. Da niti jedna životinja prijemljivih vrsta ne ulazi na gospodarstvo niti ne napušta gospodarstvo;

2.3.2.4. Da sva premještanja:

- osoba, životinja drugih vrsta koje nisu prijemljive na tu bolest i vozila u i iz gospodarstva,
- mesa ili trupla životinja, ili hrane za životinje, opreme, otpada, izmeta, stelje, stajskog gnoja, ili bilo čega što bi moglo prenijeti dotičnu bolest, odobri Uprava, koja određuje uvjete za sprečavanje bilo kakvog rizika od širenja bolesti; da se odgovarajuća sredstva dezinfekcije postave na ulazima i izlazima zgrada ili prostora u kojima su smještene životinje prijemljivih vrsta, kao i na ulazima i izlazima samog gospodarstva;

2.3.2.5. Da se provede epidemiološko istraživanje.

2.3.2.6. Uprava može primijeniti bilo koju od gore navedenih mjera i na druga gospodarstva ukoliko njihov položaj, njihova konfiguracija ili kontakti s gospodarstvom za koje postoji sumnja na bolest daju razloga za sumnju na moguću kontaminaciju.

2.3.2.7. Mjere ostaju na snazi dok službeni veterinar ne isključi sumnju na postojanje bolesti.

2.4. POTVRĐENI SLUČAJ RVF

2.4.1. Sukladno članku 5. Pravilnika o kontroli određenih bolesti životinja i posebnim mjerama koje se odnose na vezikularnu enterovirusnu bolest svinja („Narodne novine“ br. 115/07) kada se službeno potvrdi da je na gospodarstvu prisutna RVF, osim mjera koje se poduzimaju prilikom suknje na bolest Uprava naređuje provođenje sljedećih mjera:

2.4.1.1. sve životinje prijemljivih vrsta na gospodarstvu usmrćuju se na licu mjesta bez odgode. Životinje koje su uginule ili su usmrćene spaljuju se ili pokapaju na licu mjesta, ako je to moguće, ili se neškodljivo uništavaju u skladu s odredbama Pravilnika o nusproizvodima životinjskog podrijetla koji nisu za prehranu ljudi (»Narodne novine«, broj 87/09). Ovi postupci provode se na način da se rizik od širenja uzročnika bolesti svede na najmanju moguću mjeru;

2.4.1.2. bilo koja tvar ili otpad, kao što su hrana za životinje, stelja, stajski gnoj ili gnojevka, koji su podložni kontaminaciji, moraju se uništiti ili obraditi na odgovarajući način. Ovakva obrada, provedena u skladu s uputama službenog veterinarara, mora osigurati uništavanje uzročnika bolesti i vektora;

2.4.1.3. nakon provođenja postupaka navedenih u točkama 2.4.1.1. i 2.4.1.2., objekti koji su se koristili za smještaj životinja prijemljivih vrsta, okoliš, vozila korištena za prijevoz i sva oprema koja bi mogla biti kontaminirana moraju se očistiti i dezinficirati;

2.4.1.4. provođenje epidemiološkog istraživanja

2.4.2. Uprava može proširiti mjere propisane pod točkom 2.4.1. na druga susjedna gospodarstva, ukoliko njihov položaj, konfiguracija ili kontakti s gospodarstvom na kojem je potvrđena bolest daju razloga za sumnju na moguću kontaminaciju.

2.4.3. Ponovno naseljavanje životinja na gospodarstvu odobrava službeni veterinar nakon što potvrdi da su postupci čišćenja i dezinfekcije provedeni u skladu s člankom 16. ovoga Pravilnika 115/07

Kada se službeno potvrdi slučaj RVF aktivira se Nacionalni krizni stožer, kako bi se osigurala potpuna koordinacija svih mjera potrebnih za osiguravanje iskorjenjivanja bolesti što je brže moguće te u svrhu provođenja epidemiološkog istraživanja.

2.5. ČIŠĆENJE I DEZINFEKCIJA

Sukladno članku 16. Pravilnika 115/07.

2.5.1. Čišćenje, dezinfekcija i dezinsekcija moraju se obaviti pod službenim nadzorom:

- u skladu s uputama koje daje službeni veterinar;
- tako da se ukloni svaki rizik od širenja ili preživljavanja uzročnika bolesti;
- službeno odobrenim dezinficijensima i insekticidima u propisanim koncentracijama.

2.6. EPIDEMIOLOŠKO ISTRAŽIVANJE

2.6.1. Epidemiološko istraživanje obuhvaća sljedeće:

2.6.1.1. vremensko razdoblje tijekom kojeg je bolest mogla postojati na

gospodarstvu prije nego što je o njoj izviješteno ili prije nego što se na nju posumnjalo;

2.6.1.2. mogući izvor bolesti na gospodarstvu i utvrđivanje drugih gospodarstava na kojima se nalaze životinje prijemljivih vrsta koje su možda zaražene ili kontaminirane;

2.6.1.3. kretanje osoba, životinja, lešina, vozila, opreme ili bilo kojih drugih stvari koje mogu prenositi uzročnika bolesti iz predmetnih gospodarstva ili na njih;

2.6.1.4. prisutnost i distribuciju vektora bolesti.

2.7. ODREĐIVANJE ZARAŽENOG I UGROŽENOG PODRUČJA

2.7.1. Kada je RVF službeno potvrđena Nacionalni krizni stožer odrediti će granice zaraženog i ugroženog područja. Pri određivanju granica područja treba u obzir uzeti zemljopisne, administrativne, ekološke i epidemiološke faktore povezane s pojavom RVF i mogućnosti provedbe kontrole, pri čemu zaraženo područje mora obuhvaćati radijus od najmanje 3 km od zaraženog gospodarstva, a ugroženo područje radijus od najmanje 10 km.

2.7.2. Na ulazima u ugroženo i zaraženo područje potrebno je postaviti znakove upozorenja.

2.7.3. Sukladno članku 18. Stavku 1., kada se utvrdi zarazna ili nametnička bolesti i dok traje opasnost od bolesti iz članka 17. Ovog Zakona nadležni veterinarski inspektor naredit će jednu ili više mjera za sprječavanje širenja i iskorjenjivanje bolesti na zaraženom gospodarstvu i/ili na gospodarstvu za koje sumnja da je zaraženo.

2.8. CIJEPLJENJE

2.8.1. Sukladno članku 19. Pravilnika 115/07 cijepljenje protiv RVF je zabranjeno.

2.8.2. Moguće je provesti hitno cijepljenje kao nadopunu mjerama kontrole i iskorjenjivanja bolesti, u skladu sa sljedećim odredbama:

2.8.2.1. odluku o uvođenju cijepljenja kao dopune mjerama kontrole donosi Uprava.

2.8.2.2. odluka o hitnom cijepljenju temelji se na sljedećim kriterijima:

- gustoći populacije životinja odnosnih vrsta u zahvaćenom području,
- svojstvima i sastavu svakog upotrijebljenog cjepiva,
- postupcima za nadzor distribucije, skladištenja i upotrebe cjepiva,
- vrstama i dobi životinja koje se mogu ili moraju cijepiti,
- područjima na kojima se cijepljenje može ili mora provesti,
- trajanju akcije cijepljenja.

2.8.3. U slučaju navedenom u stavku 1. ovoga članka:

2.8.3.1. zabranjeno je cijepljenje ili docjepljivanje životinja prijemljivih vrsta na gospodarstvima iz članka 4. ovoga Pravilnika;

2.8.3.2. zabranjeno je davanje hiperimunog seruma.

2.8.4. U slučaju provođenja cijepljenja, primjenjuju se sljedeća pravila:

2.8.4.1. sve cijepljene životinje moraju biti označene jasnom i čitljivom oznakom u skladu s postupkom koji određuje Uprava;

2.8.4.2. sve cijepljene životinje moraju ostati unutar područja cijepljenja, osim ako se šalju na neodgodivo klanje u klaonicu koju je odredila Uprava i u tom se slučaju kretanje životinja odobrava tek nakon što službeni veterinar obavi pregled svih prijemljivih životinja na gospodarstvu i potvrdi da niti kod jedne životinje ne postoji sumnja da je zaražena.

2.8.4.3. Kada su postupci cijepljenja završeni, premještanje prijemljivih životinja iz područja cijepljenja može se dopustiti u skladu s postupkom koji određuje Uprava.

2.8.4.4. Uprava redovito obavještava Europsku komisiju o provedbi cijepljenja.

2.8.4.5. Iznimno od stavka 1. ovoga članka, Uprava može donijeti odluku o uvođenju hitnog cijepljenja, te o istom obavijestiti Europsku komisiju.

2.8.4.6. Odluka iz stavka 6. ovoga članka posebno mora voditi računa o gustoći populacije životinja u određenim područjima, o potrebi zaštite pojedinih pasmina i o geografskom području na kojem se cijepljenje provodi, te mora biti upućena na preispitivanje Stalnom veterinarskom odboru u skladu s posebnim postupkom.